

OBSAH

PŘEDMLUVA	11
ČÁST PRVNÍ:	
ZÁKLADY PRÁVNICKÉHO MYŠLENÍ	13
1. ZÁKLADNÍ SYSTÉMOVÉ POJMY PRÁVA	15
1.1. Pozitivní právo a právo přirozené	18
1.2. Objektivní a subjektivní právo	20
1.3. Právo veřejné a právo soukromé	22
1.4. Právo hmotné a právo procesní	25
1.5. Právo vnitrostátní, mezinárodní a evropské	27
2. MECHANISMUS PRÁVNÍ REGULACE A JEHO PRVKY	29
2.1. Právní vědomí	30
2.2. Právo tvorba, normotvorba	32
2.3. Právní normy	33
2.4. Právní vztahy	35
2.5. Aplikace práva	36
2.6. Právní pořádek	37
3. PRAMENY PRÁVA	38
3.1. Pojem pramene práva	38
3.2. Druhy pramenů práva	40
3.2.1. <i>Normativní právní akt</i>	40
3.2.2. <i>Normativní smlouva</i>	50
3.2.3. <i>Právní obyčej</i>	55
3.2.4. <i>Precedens</i>	56
3.2.5. <i>Právní věda</i>	59
3.3. Vnitřní předpisy – interní normativní instrukce	60
3.4. Prameny evropského komunitárního práva	63
4. PRÁVNÍ NORMY	69
4.1. Logická struktura právní normy	72
4.2. Určenost prvků právní normy	74
4.3. Druhy právních norem	76
4.4. Působnost právních norem	79

4.4.1. Časová působnost právních norem	79
4.4.2. Místní působnost právních norem	82
4.4.3. Osobní působnost právních norem	88
4.4.4. Věcná působnost	89
4.5. Technické normy	90
5. PRÁVNÍ VZTAHY	93
5.1. Právní skutečnosti	94
5.1.1. Právní a protiprávní jednání	95
5.1.2. Právní události	96
5.1.3. Protiprávní stavy	96
5.2. Subjekty právního vztahu	99
5.2.1. Osoby fyzické	100
5.2.2. Osoby právnické	105
5.2.3. Stát	105
5.3. Objekt (předmět) právního vztahu	110
5.4. Obsah právního vztahu	111
6. INTERPRETACE (VÝKLAD) PRÁVA	113
6.1. Pojem interpretace práva a její význam	113
6.2. Klasifikace výkladu práva podle subjektů	114
6.3. Klasifikace výkladu práva podle metody	118
6.4. Klasifikace výkladu práva podle rozsahu	123
6.5. Otázky konformity při interpretaci práva	124
7. APLIKACE PRÁVA	128
7.1. Pojem a funkce aplikace práva	128
7.2. Klasifikace aktů aplikace práva	129
7.3. Proces aplikace práva	132
7.4. Uvážení při aplikaci práva	136
7.5. Mezery v právu a analogie	138
8. PORUŠENÍ PRÁVA A PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST	142
8.1. Objekt porušení práva	144
8.2. Objektivní stránka porušení práva	145
8.3. Subjekt porušení práva	147
8.4. Subjektivní stránka porušení práva	148
8.5. Okolnosti vylučující protiprávnost	149
8.6. Druhy porušení práva, klasifikace deliktů	150

9. ZÁKONNOST A JEJÍ PRÁVNÍ ZÁRUKY	154
9.1. Zrušení, změna, sistace vadných právních aktů	155
9.2. Neplatnost nezákonných soukromoprávních úkonů	158
9.3. Kontrola, dozor, dohled	159
9.4. Donucení	170
10. PRÁVNÍ STÁT	172
10.1. Historický vývoj doktríny právního státu.	172
10.2. Formální a materiální koncepce právního státu	176
10.3. Sociální právní stát	181
ČÁST DRUHÁ:	
PRÁVO JAKO SPOLEČENSKÁ KATEGORIE	183
11. PRÁVO V EUROAMERICKÉM KULTURNÍM KONTEXTU	185
11.1. Kontinentálně-evropská právní kultura	185
11.1.1. <i>Struktura a prameny kontinentálního práva</i>	186
11.1.2. <i>Systém socialistického práva</i>	188
11.2. Angloamerická právní kultura.	188
11.2.1. <i>Anglické právo</i>	189
11.2.2. <i>Právo USA</i>	195
11.2.3. <i>Právo Kanady, Austrálie a Nového Zélandu</i>	202
11.3. Smíšené právní kultury.	204
12. PRÁVNÍ KULTURY ASIE A AFRIKY	207
12.1. Islámská právní kultura	207
12.1.1. <i>Charakteristika a prameny islámského práva</i>	210
12.1.2. <i>Suverenita Boha a lidská práva</i>	216
12.1.3. <i>Základní právní instituty</i>	218
12.2. Africké obyčejové právo	219
12.2.1. <i>Vývoj právní kultury.</i>	219
12.2.2. <i>Dominantní právní instituty</i>	223
12.2.3. <i>Tradiční právo v soudobých afrických státech</i>	228
12.3. Nábožensko-právní kultury na indickém subkontinentu	229
12.3.1. <i>Duchovní zdroje, normy a hodnoty.</i>	229
12.3.2. <i>Tradiční a oficiální právo v Indii</i>	231
12.3.3. <i>Neortodoxní systémy.</i>	234
12.4. Čínsko-japonská právní kultura	239

12.4.1. Čínské duchovní tradice	239
12.4.2. Základy čínského práva	241
12.4.3. Tradiční právní instituty	242
12.4.4. Zvláštnosti japonských tradic	246
12.4.5. Novodobý vývoj státu a práva v Číně a Japonsku	248
13. PRÁVO A HODNOTY	250
13.1. Základní axiologické pojmy	250
13.2. Právo jako společenská hodnota.	252
13.3. Právo jako nositel a garant hodnot	252
13.4. Proces hodnocení a tvorba práva	253
13.5. Hodnotové aspekty realizace práva	255
13.6. Hodnocení v procesu aplikace práva	257
14. PRÁVO A MORÁLKA	258
14.1. Teorie přirozeného práva.	258
14.2. Pozitivistické hledisko	260
14.3. Psychologicko-právní pohled na morálku	261
14.4. Morálka z pohledu sociologie práva.	262
14.5. Moderní pohled na vztah práva a morálky	263
14.6. Postmoderní tendence	264
15. PRÁVO A SPRAVEDLNOST	266
15.1. Spravedlnost morální.	267
15.2. Spravedlnost práva	267
15.3. Spravedlnost sociální (společenská).	270
16. PRÁVNÍ PRINCIPY.	276
16.1. Prameny právních principů	279
16.2. Právní principy a jiná pravidla	281
16.3. Funkce právních principů	283
16.4. Formulace a klasifikace právních principů	286
17. VZTAH PRÁVA A SPOLEČNOSTI	291
17.1. Dynamika a stabilita práva.	291
17.2. Kontinuita a diskontinuita vývoje práva	296
17.3. Právní transpozice	300
18. PRÁVO A ZÁKONODÁŘSTVÍ	303
18.1. Proces tvorby zákona	303

18.2. Prvky a stimuly kvality zákonodárství	304
18.3. Jazyk práva.	305
18.3.1. Přesnost významu používaných pojmů	305
18.4. Struktura právního předpisu.	307
18.4.1. Preambule a zásady	307
18.4.2. Členění právních předpisů.	308
19. PROCES GLOBALIZACE A VÝVOJ PRÁVA	310
19.1. Důsledky integračních tendencí	311
19.2. Důsledky internacionalizace	313
19.3. Důsledky imigrace	318
19.4. Globalizace a české právo	323
VÝBĚR POUŽITÉ A DOPORUČENÉ LITERATURY	325
VĚCNÝ REJSTŘÍK	329